

Nastal čas losování. Cetkie Trinketová jako vždycky říká: „Dámy mají přednost!“ a přechází ke skleněnému osudí s dívčími jmény. Sahá dovnitř, noří ruku hluboko do koule a vytahuje jediný kousek papíru. Dav tají dech, takže by bylo slyšet, kdyby někdo upustil špendlík, a mně se zvedá žaludek. Zoufale doufám, ať to nejsem já, ať to nejsem já, ať to nejsem já.

Cetkie Trinketová se vrací k mikrofonu, uhlazuje papírek a jasným hlasem čte jméno. Opravdu to nejsem já.

Je to Primulie Everdeenová.

Když jsem se jednou ukrývala na stromě a nehybně čekala, až kolem půjde nějaká zvíř, usnula jsem a zřítla se tři metry na zem. Dopadla jsem na záda a měla jsem pocit, že ten náraz mi z plic vyrazil všechny vzduch. Ležela jsem a pokoušela jsem se nadechnout nebo vydechnout, cokoliv.

Právě tak si připadám teď – snažím se vzpomenout si, jak se dýchá, nedokážu mluvit a ohromeně zírám, zatímco mi v hlavě stále doznívá ozvěna toho jména. Někdo mě drží za paži – je to chlapec ze Sluje a já mám dojem, že jsem se asi kácela k zemi a on mě zachytil.

Muselo dojít k nějakému omylu. Tohle nemůže být pravda. Prim měla jediný papírek mezi tisíci! Šance na její vylosování byly tak nepatrné, že jsem si o ni ani nedělala starosti. Copak jsem nepodnikla všechno, abych ji ochránila? Kupovala jsem obláčky a odmítala jsem jí dovolit, aby dělala totéž. Jediný papírek. Jediný papírek mezi tisíci. Počet pravděpodobnosti byl na její straně. Jenže to nepomohlo.

Jakoby z dálky slyším nešťastné mumlání davu, které se ozývá vždycky, když vyberou dvanáctileté děvče, protože to nikdo nepovažuje za spravedlivé. V dalším okamžiku ji vidím, jak kolem mě s tváří bílou jako stěna a rukama křečovitě sevřenýma v pěst kráčí topornými, drobnými krůčky k pódiu, a už hledím na zadní část její blůzy, která se jí opět vykasala ze sukne a čouhá ven. Právě tento detail, ten neza-

strčený kousek látky připomínající kachní ocásek, mě přivádí k sobě.

„Prim!“ Z hrdla se mi dere přiškrcené volání a náhle se vysvobozuji ze své strnulosti. „Prim!“ Nemusím se prodírat davem. Ostatní děti mi okamžitě dělají uličku přímo k tribuně. Dobíhám k ní v okamžiku, kdy se chystá vystoupat po schodech. Jediným pohybem ji odstrkuji za sebe.

„Hlásím se jako dobrovolnice!“ volám zajíkávě. „Hlásím se jako dobrovolnice!“

Na pódiu propuká jistý zmatek. Ve Dvanáctém kraji se neobjevil žádný dobrovolný splátce po celá desetiletí a nikdo si v první chvíli není jistý, jak se v takovém případě postupuje. Podle pravidel může po vytažení jména z osudí zaujmout místo splátce někdo jiný – chlapec, šlo-li o chlapce, či dívka, šlo-li o dívku. V některých krajích, kde vylosování znamená velkou čest, se dychtivě nabízí řada zájemců ochotných riskovat život a přijetí dobrovolníka je komplikovaný proces. Ve Dvanáctém kraji, kde se při pronesení slova *splátce* každému vybaví výraz *mrtvola*, však dobrovolníci vymřeli.

„Výtečně!“ jásá Cetkie Trinketová. „Mám ale dojem, že nejprve musíme představit vítěze sklizně, pak se teprve zeptáme, jestli se nenajde nějaký dobrovolník, a nakonec... ehm...“ její hlas se vytrácí; sama si není jistá.

„Co na tom záleží?“ říká starosta. Hledí na mě s bolestným výrazem ve tváři. Osobně mě nezná, ale vidím na něm, že ví, kdo jsem. Jsem ta dívka, která přináší jahody. Dívka, se kterou možná občas prohodí pár slov jeho dcera. Dívka, která před pěti lety stála schoulená se svou matkou a sestrou, zatímco jí jakožto nejstaršímu dítěti předával medaili za statečnost. Medaili pro jejího otce, roztrhaného na kousky v dole. Vzpomíná si na to? „Co na tom záleží?“ opakuje chraptivě. „Ať postoupí kupředu.“

Prim za mnou hystericky křičí. Sevřela mě svými hubenými pažemi jako do svěráku. „Ne, Katniss! Ne! Ty tam nesmíš jít!“

„Pusť mě, Prim,“ odbývám ji drsně, protože mě její pláč rozrušuje a nechci se rozplakat taky. Až by televize opakovala záznam dnešní sklizně, všichni by si všimli mých slz a považovali by mě za snadný terč. Za slabocha. Tohle potěšení nikomu neudělám. „Pusť!“

Cítím, jak ji ode mne někdo odtahuje. Otáčím se a vidím, že Hurikán zvedá Prim ze země. Má sestra se mu zmítá v rukách. „Tak jdi, Katrys,“ říká Hurikán nuceně pevným hlasem a odnáší Prim k mé matce. Zhluboka se nadechnu a stoupám po schodech.

„Bravo!“ rozplývá se Cetkie Trinketová. „To je pravý duch her!“ Těší ji, že se konečně v jejím kraji něco děje. „Jak se jmenuješ?“

Těžce polykám. „Katniss Everdeenová,“ odpovídám.

„Vsadím se, že to byla tvoje sestra. Nechceš, aby ti sebrala veškerou slávu, co? No tak, všichni! Velký potlesk našemu nejnovějšímu splátci!“ trylkuje Cetkie.

Ke cti všech obyvatel Dvanáctého kraje slouží, že nikdo nezatleská. Dokonce ani sázkaři, kterým je normálně všechno jedno. Možná proto, že mě znají z Jarmarku, nebo znali mého otce, nebo se setkali s Prim, kterou musí všichni milovat. Místo uznalého potlesku tedy stojím nehybně na pódiu a ostatní dávají najevo svůj nesouhlas tím nejstatečnějším způsobem, jakého jsou schopni. Tichem. Což jasně říká, že nesouhlasíme. Neodpouštíme. Tohle celé je špatně.

Pak se stane něco nečekaného. Aspoň já jsem to nečekala, protože nepovažuji Dvanáctý kraj za oblast, které na mě záleží. Ve chvíli, kdy jsem vystoupala po schodech, abych zaujala Primino místo, se ale něco změnilo a patrně jsem se stala váženou osobou. Nejprve jeden člověk, pak druhý a vzápětí takřka všich-

ni ve shromážděném davu tisknou tři prostřední prsty levé ruky ke rtům a pak je vztahují ke mně. Je to staré a vzácně používané gesto našeho kraje, jež lze občas spatřit na pohřbech. Představuje vyjádření díky a obdivu a užívá se při rozloučení s někým, koho milujete.

Teď mi opravdu hrozí, že se rozpláču, ale Haymitch si vybírá právě tento okamžik, aby se připotácel přes jeviště a začal mi gratulovat. „Podívejte se na ni. Jen se na ni podívejte!“ haleká a objímá mi paži ramena. Na takovou lidskou trosku má překvapivou sílu. „Líbí se mi!“ Jeho dech čpí alkoholem a je to už dlouho, co se naposledy koupal. „Má plno...“ Nějakou dobu mu trvá, než si vzpomene na správné slovo. „Kuráže!“ vykřikuje vítězně. „Víc než vy!“ Pouští mě a vydává se do přední části jeviště. „Víc než vy!“ opakuje a ukazuje přímo do kamery.

Má na mysli diváky, nebo je tak opilý, že provokuje samotný Kapitola? To se nikdy nedozvím, protože ve chvíli, kdy Haymitch otvírá ústa, aby pokračoval v řeči, padá z pódia a zůstává omráčeně ležet před ním.

Je mi odporný, ale za jeho vyrušení jsem vděčná. Všechny kamery se našťestí soustředily na něj a já jsem měla dostatek času, abych si tiše, přiškrceně odkašlala a uklidnila se. Skládám ruce za záda a zírám do dálky. Vidím kopce, na něž jsem dnes ráno stoupala s Hurikánem. Na vteřinu si cosi toužebně přeju..., abychom opustili kraj..., protloukali se po lesích..., ale vím, že jsem se rozhodla správně, když jsem neutekla. Protože kdo jiný by se dobrovolně přihlásil místo Prim?

Haymitche odnášejí na nosítkách a Cetkie Trinketová se pokouší znovu rozjet zadržávající show. „Jaký vzrušující den!“ šviťoří a snaží se narovnat si paruku, která se nebezpečně posunula doprava. „To ale ještě není všechno! Je načase zvolit splátce z řad chlapců!“ Se zjevnou nadějí, že se jí podaří zvládnout vzpurnou

paruku, si pokládá jednu ruku na hlavu, přechází k druhému skleněnému osudí, osudí se jmény chlapců, a vytahuje první lístek, který jí přijde pod prsty. Čile se vrací k mikrofonu. Ani si nestačím přát bezpečí pro Hurikána a Cetkie už čte jméno: „Peeta Mellark.“

Peeta Mellark!

Ach, ne, pomyslí si. Ten ne. Protože to jméno znám, ačkoliv jsem s jeho nositelem nikdy přímo nemluvila. Peeta Mellark.

Ne, dnes mě opravdu nedoprovází štěstěna.

Sleduji, jak přichází k jevišti. Je střední podsaditý postavou a má popelavě plavé vlnité vlasy, které mu padají do čela. Ve tváři se mu zračí momentální šok a je vidět, jak se snaží udržet kamenný obličej. V modrých očích mu svítí strach, jaký jsem již tolikrát četla v očích lovené zvěře. Vystoupá ale neochvějně na jeviště a staví se na svoje místo.

Cetkie Trinketová se ptá po dobrovolnících, ale nikdo se nehlásí. Peeta má dva starší bratry, vím to, protože jsem je viděla v pekárně, ale jeden je pravděpodobně příliš starý, než aby se přihlásil, a ten druhý to neudělá. Tak to tady chodí. Rodinná oddanost má svoje meze, zejména během Dne sklizně. Můj čin byl notně radikální.

Jako každoročně v tuto chvíli začíná starosta předčítat dlouhou a nudnou Smlouvu o velezradě – je to povinné, ale já nevnímám jediné slovo.

Proč on? ptám se sama sebe. Pak se snažím namluvit si, že na tom nezáleží. Nejsme s Peetou Mellarkem přátelé. Dokonce ani sousedi. Nepovídáme si spolu. K jedinému setkání došlo před lety. Pravděpodobně si na něj ani nevzpomíná. Ale já ano a nikdy nezapomenu...

Došlo k němu během toho nejhoršího období. Otec se zabil při důlním neštěstí tři měsíce předtím, v nejchladnější zimě, ja-

kou si kdo pamatoval. Otupělost z jeho ztráty minula a čas od času mě zničehonic zasáhla vlna bolesti, která mi rozechvěla tělo vzlyky. *Kde jsi?* volávala jsem v duchu. *Kam jsi odešel?* Samozřejmě se nikdy neozvala odpověď.

Kraj nám věnoval malou finanční částku jako odškodnění za otcovu smrt, která pokryla zhruba naše měsíční náklady. Od matky se očekávalo, že bude ten měsíc truchlit a pak si najde práci. Jenže ona si ji nenašla. Nedělala nic, jen seděla v křesle nebo, což bylo ještě častější, se choulila pod příkrývkou na posteli a nepřítomně hleděla někam do dálky. Občas se pohnula, jako by pocítila nějaké naléhavé nutkání, ale vzápětí se zhroutila zpátky do nehybnosti. Ani Primino žadonění na ni nemělo žádný účinek.

Byla jsem vyděšená. Teď usuzuji, že se matka propadla do temné studnice žalu, tehdy jsem však věděla jen tolik, že jsem neztratila pouze otce, ale taky matku. V jedenácti letech – Prim bylo sedm – jsem převzala roli hlavy rodiny. Neměla jsem na vybranou. Kupovala jsem jídlo na trhu, vařila jsem, jak nejlépe jsem dovedla, a snažila jsem se udržovat Prim a sebe v čistotě. Kdyby se totiž rozkřiklo, že se o nás matka nedokáže starat, kraj by nás umístil do sirotčince. Ve škole jsem vídala některé děti, které takhle dopadly. Viděla jsem jejich smutek, otisky rozzuřených rukou na jejich obličejích i beznaděj, která ohýbala jejich ramena. Nemohla jsem dopustit, aby se něco podobného stalo Prim. Sladké, drobounké Prim, která plakala vždycky se mnou, ještě než zjistila důvod mých slz, která česala a splétala matčiny vlasy, než jsme odcházely do školy, a která dosud každý večer leštila otcovo zrcátko na holení, protože nesnášela vrstvu uhelného prachu, který se usazuje ve Sloji úplně na všem. Sirotčinec by ji rozdrtil jako obtížný hmyz. A tak jsem držela naši tísnivou situaci v tajnosti.

Peníze ale došly a pomalu jsme umíraly hladem. Jinak se to formulovat nedá. Opakovala jsem si, že stačí, abych to vydržela do května, do 8. května, kdy mi bude dvanáct, a přihlásím se o obilí a získám drahocenné obilí a olej, abych nakrmila naši rodinu. Jenže zbývala ještě řada týdnů a do května jsme mohly být snadno po smrti.

Smrt hladem není ve Dvanáctém kraji nic výjimečného. Kdo neviděl její oběti? Staré lidi, kteří nemohou pracovat. Děti z rodin, kde je příliš mnoho hladových krků. Dělníky, kteří utrpěli nějaké zranění v dole. Ti všichni se mátožně vlečou ulicemi a jednoho dne je spatříte, jak sedí nehybně u zdi nebo leží na Louce, slyšíte nářek z nějakého domu a jsou povoláni mírotvorci, aby odnesli tělo. Jako oficiální příčina konce se nikdy neuvádí smrt hladem. Vždycky jde o chřipku nebo zápal plic, ale tím se nikdo nenechá zmást.

Toho odpoledne, kdy jsem se setkala s Peetou Mellarkem, ze mi bičovaly neustávající provazce ledového deště. Byla jsem ve městě, abych se pokusila vyměnit obnošené dětské šaty na veřejném trhu, ale nikdo o ně neměl zájem. Ačkoliv jsem navštívila černý trh několikrát s otcem, příliš jsem se bála, než abych se vydala na to drsné místo sama. Liják promáčel otcův lovecký kabát a já jsem byla prochládlá do morku kostí. Už tři dny jsme neměly nic jiného než horkou vodu s nějakými sušenými mátovími listy, které jsem našla v zadní části kredence. Když trh končil, třásla jsem se tolik, že jsem upustila balíček dětského oblečení do bahnitě kaluže. Nezvedla jsem ho ze strachu, že bych upadla a nedokázala bych se postavit na nohy. Kromě toho to oblečení stejně nikdo nechtěl.

Nemohla jsem se vrátit domů, protože tam byla matka se svými mrtvě prázdnými očima a mladší sestra s propadlými tvářemi a popraskanými rty. Nemohla jsem vejít do té místnosti s dý-

majícím ohněm z vlhkých větví, které jsem nasbírala na kraji lesa, když nám došlo uhlí, s prázdnýma rukama bez jakékoliv naděje.

Potácela jsem se po blátivé ulici za obchody, které sloužily těm nejbohatším měšťanům. Obchodníci bydlí nad svými krámkami, takže jsem se v podstatě pohybovala na jejich zadních dvorcích. Vzpomínám si na obrysy záhonů, které ještě nebyly osety, na jednu nebo dvě kozy v chlívkách, jednoho promočeného psa přivázaného k tyči a schlíple schouleného v blátě.

Krádeže jsou ve Dvanáctém kraji přísně zakázány a trestají se smrtí. Napadlo mě ale, že by něco mohlo být v popelnících, a to by bylo v pořádku. Třeba nějaká kost u řeznictví nebo shnilá zelenina u hokynáře, věci, které by nikdo jiný než má zoufalá rodina nebyl ochoten jíst. Popelnice však byly bohužel čerstvě vyvezeny.

Cestou kolem pekařství se mi z vůně čerstvě upečeného chleba úplně zatočila hlava. Pece měli v zadní části domu a z otevřených kuchyňských dveří se linula zlatá záře. Okouzleně jsem hleděla do horka a vnímala jsem nádhernou vůni, dokud mě ledový déšť, který mi stékal za krk, nevrátil do tvrdé skutečnosti. Zvedla jsem víko popelnice a zjistila jsem, že i tahle je dokonale, nelítostně prázdná.

Najednou se na mě rozkřičel nějaký hlas. Vzhledla jsem a spatřila pekařovu manželku, která říkala, abych vypadla, jinak že zavolá mírotvorce, a že se jí už dělá špatně ze všech těch spratků ze Sloje, kteří se jim přehrabují v odpadcích. Její slova byla krutá a já proti nim neměla žádnou obranu. Opatrně jsem položila víko a ustoupila jsem, když tu jsem ho spatřila: chlapce s plavými vlasy, který vyhlížel zpoza matčiných zad. Chodil do mého ročníku, ale jeho jméno jsem neznala. Kamarádil s dětmi měšťanů, tak jak bych ho mohla znát? Jeho matka zašla s popuzeným

bručením zpátky do pekárny, ale on mě určitě sledoval, jak odcháším za ohrádku, kde chovali prase, a opírám se o kmen staré jabloně. Pomalu jsem vstřebávala skutečnost, že nemám nic, co bych mohla donést domů rodině. Podlomila se mi kolena a sklouzla jsem podél kmene ke kořenům stromu. Bylo toho na mě moc. Byla jsem příliš podchlazená a vyčerpaná, tak vyčerpaná... *Jen ať zavolají mírotvorce a odvedou nás do sirotčince*, pomyslela jsem si. *Nebo mě nech zemřít přímo tady v tom dešti.*

V pekařství se ozval nějaký rachot a já jsem slyšela, jak ta žena opět křičí. Následoval zvuk rány a já jsem matně uvažovala, co se asi děje. Bahnem ke mně čvachtaly něčí kroky. Pomyslela jsem si: *To je ona. Jde mě zahrnat s holí.* Mýlila jsem se. Byl to ten kluk. V náručí nesl dva obrovské bochníky chleba, které patrně spadly do ohně, protože jejich kůrka byla černá jako uhlí.

Jeho matka ječela: „Zkrm je prasatům, ty hlupáku! Co s nimi jiného? Žádný slušný člověk si nekoupí spálený chleba!“

Chlapec začal odlamovat kusy hmoty ze zčernalého bochníku a házel je do koryta. Doneslo se ke mně zacinkání předních dveří pekařského obchodu a chlapcova matka zmizela, aby obsloužila zákazníka.

Kluk se nepodíval mým směrem, ale já jsem ho sledovala. Kvůli tomu chlebu a kvůli červenému pruhu na jeho tváři. Čím ho uhodila? Moji rodiče mě nikdy nemlátili. Ani jsem si to nedokázala představit. Chlapec se ohlédl k pekařství, jako by si ověřoval, že je čistý vzduch, pak se obrátil zpátky k praseti a hodil bochník chleba směrem ke mně. Druhý rychle následoval a vzápětí chlapec odčvachtal do domu a zavřel za sebou kuchyňské dveře.

Nevěřičně jsem zírala na bochníky. Byly dobré, vlastně přímo skvělé, až na několik spálených míst. Chtěl, abych si je vzala? Určitě, protože mi ležely přímo u nohou. Než si kdokoliv stačil

všimnout, co se stalo, nacpala jsem si je pod košili, zakryla je pečlivě loveckým kabátem a spěšně jsem se vydala pryč. Horkost bochníků mě pálila do kůže, ale sevřela jsem je ještě pevněji, protože pro mě představovaly život.

Než jsem došla domů, chleby už trochu vychladly, ale jejich nitro bylo dosud teplé. Jakmile jsem je položila na stůl, Prim natáhla ruku, aby si kousek odlomila, ale já jsem ji přiměla, aby si sedla, přinutila jsem matku, aby se k nám připojila u stolu, a nalila jsem teplý čaj. Seškrábala jsem černou kůrku a nakrájela jsem chleba. Snědly jsme celý bochník, krajíc po krajíci. Byl to dobrý, vydatný chléb plný hroznů a oříšků.

Dala jsem sušit oblečení k ohni, vlezla si do postele a upadla do bezesného spánku. Až druhý den ráno mě napadlo, že ten chlapec možná spálil chleby schválně. Možná je záměrně shodil do plamenů, ačkoliv věděl, že za to bude potrestaný, a pak je donesl mně. Tuto myšlenku jsem ale zaplašila. Určitě se jednalo o nehodu. Proč by to jinak dělal? Vždyť mě ani neznal. Už to, jak mi hodil ten chléb k nohám, ale představovalo obrovskou laskavost, za kterou by mu jistě hrozil pořádný výprask, kdyby na ni někdo přišel. Nedokázala jsem jeho čin pochopit.

Ke snídani jsme snědly několik dalších krajíců a vydaly jsme se se sestrou do školy. Jako by přes noc nastalo jaro. Oteplilo se. Po obloze pluly nadýchané obláčky. Ve škole jsem minula toho chlapce. Tvář mu otekla a kolem oka měl monokl. Stál se svými kamarády a nedal nijak najevo, že si mě pamatuje. Když jsem ale odpoledne vyzvedávala Prim a odcházela ze školy domů, přistihla jsem ho, jak na mě hledí přes školní dvůr. Naše oči se střetly jen na vteřinu a poté se odvrátil. Zahanbeně jsem sklopila oči a právě v tu chvíli jsem ji spatřila. První pampelišku toho roku. V hlavě se mi rozezněl zvonek plný naděje. Pomyslela jsem na dlouhé hodiny, jež jsem trávila s otcem v lese, a věděla jsem, jak přežijeme.

Dodnes se nedokážu zbavit spojitosti mezi tím chlapcem, Peetou Mellarkem, chlebem, který mi vlil do žil naděje, a pampeliškou, která mi připomněla, že náš osud není zpečetěn. Nejednou jsem se otočila na školní chodbě a zjistila, jak mě Peeta pozoruje, jen aby v další vteřině spěšně odvrátil zrak. Mám pocit, že mu něco dlužím, a dluhy nesnáším. Kdybych mu třeba někdy poděkovala, možná bych nyní necítila takový zmatek. Několikrát už mě to napadlo, ale nikdy nenastala vhodná příležitost. A teď už ani nenastane. Protože nás uvedou do arény, abychom bojovali na život a na smrt. Jak přesně mu mám za takových okolností začít děkovat? Poděkování nemůže vypadat upřímně, když se mu přitom budu snažit podříznout hrdlo.

Starosta dočítá Smlouvu o vlastizradě a pokyne, abychom si s Peetou potřásli rukama. Peeta má stejně pevnou a teplou dlaň jako ty bochníky chleba. Dívá se mi přímo do očí a jsem si jistá, že mi tiskne ruku, aby mě uklidnil. Možná to je ale jen křeč z nervozity.

Otáčíme se čelem k davu a začíná hrát hymna Panemu.

No co, pomyslím si. Bude nás čtyřiaadvacet. Mám slušnou šanci, že ho někdo zabije dřív než já.

Jenže se zdá, že na svoje šance poslední dobou nemohu příliš spoléhat.